

**UCHWAŁA NR XII/77/16
RADY GMINY POŚWIĘTNE**

z dnia 11 marca 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515z późn.zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Poświętne.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Tadeusz Kamiński

Załącznik do Uchwały Nr XII/77/16
Rady Gminy Poświętne
z dnia 11 marca 2016 r.

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar
Przemocy
w Rodzinie
na lata 2016-2020**

Wstęp

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Kobieta i mężczyzna mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Przemocą w rodzinie określone jest każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody, często przy wykorzystaniu siły. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie, jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzaje przemocy:

- 1) przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenia jej ciała, pogorszenie stanu zdrowia lub pozbawienia ją życia;
- 2) przemoc seksualna – działanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności;
- 3) przemoc psychiczna – zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary od sprawcy, wzbudzanie w niej strachu;
- 4) przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.

Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielenia im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

W celu zwalczania przemocy w rodzinie i udzielenia pomocy osobom dotkniętym przemocą w celu podjęcia skutecznych działań, które mają zapobiegać ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, zjawisk powstałych na skutek przemocy w rodzinie został opracowany gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Poświętne na lata 2016 - 2020.

Metody i narzędzia do realizacji celów Programu będą miały zastosowanie na terenie gminy Poświętne. Program powstał w wyniku prac Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na terenie gminy Poświętne.

I. Diagnoza sytuacji

Od 2011r. na terenie gminy Poświętne działa Zespół Interdyscyplinarny w skład, którego wchodzi przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Zakładu Opieki Zdrowotnej, Zespołu Szkół, kuratorów sądowych,

Jako przyczyny sprzyjające stosowaniu przemocy w rodzinie można wskazać normy społeczne i kulturowe. Istniejące przez wieki zezwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci, w wielu środowiskach nadal jest tolerowane i akceptowane. Dzieje się tak na skutek dziedziczenia wzorca przemocy z pochodzenia rodziny.

Zjawisko przemocy jest najczęściej zauważane w rodzinach osób uzależnionych, nadużywających alkoholu. Świadczy o tym fakt zastania sprawców przemocy pod wpływem alkoholu w czasie popełnienia czynu. Spożyty alkohol przyczynia się do osłabienia kontroli nad zachowaniem, zwiększa reagowanie złością i gniewem na własne niepowodzenia i trudności życiowe, tj.: brak pracy, trudności wychowawcze z dziećmi, zazdrość, zdradę małżeńską. Nietrzeźwość nie zwalnia jednak sprawcy z odpowiedzialności za jego czyny.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy Poświętne w związku z występowaniem przemocy ukrytej, występującej w rodzinie czy w szkole i nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Ujawnianie przypadków przemocy w rodzinie świadczy o poszerzeniu wiedzy na temat tego zjawiska. Ponadto każdy zgłoszony przypadek przemocy w rodzinie to odpowiedź społeczeństwa na brak przyzwolenia na to zjawisko, to świadomość, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

Przemoc jak każde negatywne zjawisko niesie za sobą konieczność podjęcia działań zmierzających kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobie radzenia sobie z problemem jak również zorganizowania profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom jak i ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem dla krzywdzonych dzieci.

Procedura „Niebieska Karta”

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie		2014	2015
	ogółem	47	61
	Kobiety	14	20
	Mężczyźni	17	19
	Dzieci	16	22

Rodzaj działania	Wskaźnik	Podmiot odpowiedzialny Jednostka organizacyjna pomocy społecznej
------------------	----------	---

		2014	2015
Stosowanie procedury „niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty	Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart” –A przez pracowników socjalnych wszczynających procedurę	6	1
	Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart” – C przez członków zespołu interdyscyplinarnego/ grupy robocze	10	10
	Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart” – D przez członków zespołu interdyscyplinarnego/ grupy robocze	13	5
	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	14	16
	Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w okresie sprawozdawczym	14	8
	Liczba spraw zakończonych w wyniku;		
	Ustania przemocy w rodzinie	6	6
	Brak zasadności podejmowania działań	2	0
	Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” , na skutek ustania przyczyny przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	6	0

Opracowano na podstawie danych GOPS

II. Cele programu

Cel główny Programu:

- 1) zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie;
- 2) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 3) zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 4) zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

III. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) profilaktykę i edukację społeczną mieszkańców gminy, w tym osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 2) ochronę i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 3) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy;
- 4) działania zespołu interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy;
- 5) podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

IV. Adresaci Programu

Program skierowany jest do:

- 1) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 2) osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 3) osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 4) świadków przemocy w rodzinie;
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

V. Realizatorzy Programu

Realizatorami Programu, są w szczególności podmioty wchodzące w skład zespołu interdyscyplinarnego działającego na terenie gminy:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 2) Zespół Szkół;
- 3) Policja;
- 4) Kuratorzy sądowi;
- 5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 6) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej.

Program będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390);
- 2) ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015r. poz. 163 z późn. zm.);
- 3) ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286, z późn. zm.);
- 4) ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r. poz. 2082).

VI. Zadania do realizacji

1. profilaktyka i edukacja społeczna mieszkańców gminy, podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społeczności lokalnej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, w tym:
 - a) dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
 - b) szkolenia na temat przemocy,

- c) obalanie mitów na temat przemocy,
 - d) propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
 - e) prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądalności przemocy w telewizji, grach komputerowych,
 - f) wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujących zachowania nieagresywne, w szczególności dla dzieci i młodzieży, tj.: półkolonie dla dzieci z rodzin zagrożonych przemocą, organizacja konkursów np. plastycznych dla dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy,
2. promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy;
 3. uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie;
 4. udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia;
 5. podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”.
 6. rozpowszechnienie telefonu zaufania „Niebieska Linia”;

Termin realizacji: 2016–2020.

VII. Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą poprzez:

- 1) wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą;
- 4) podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 6) wzrost liczby osób profesjonalnie zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc w rodzinie.

VIII. Sposób monitorowania

Monitorowanie realizacji Programu przez jednostki zobligowane do jego stosowania jest prowadzone na bieżąco poprzez stałą współpracę osób będących w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego a Koordynatorem Programu, którym jest Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej do 30 kwietnia każdego roku przedłoży Radzie Gminy w Poświętnem sprawozdanie z realizacji Programu.

